1874. VI. évfolyam. 164. szám. Szombat, augusztus 22.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Égyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: *Főpiacz, Vecsey-ház földszint* a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivataloknál utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.
Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért:
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Az uj honalapitók.

⊙) Volna nekünk sürgősebb dolgunk s nagyobb bajunk is, mint a törvényhatóságok területeinek kikerekitése.

De mióta Sennyey a „jó közigazgatás" jelentős igéit világba dobta, s a jobboldal megrémült a „konzervativ" államférfiutól, azóta a kormány tagjainak nincs nyugtok, sem éjelök, sem nappalok a félelem miatt, miszerint azt tartják oly achilles-saroknak, a hol a konzervativektől egyedül sérthetők.

Fejökbe vették tehát, nem elvi indokból, hanem a vélt szükség kénysze ritése folytán, hogy a törvényhatóságok területeit mindenáron rendezni kell; mert csak igy lehet szert tenni jó, olcsó és gyors közigazgatásra.

Hanem aztán mit csinálnak ők e tárgyból?

Azt, a mit a többi hangzatos kérdésből: zagyvalékot vagy pártkérdést, vagy mindegyiket.

Bizonyosan Senyey maga is megrémül odavetett inditványa olyatén szövegezésétől, a mint azt a kormány javasolja; vagy jót mosolyog magában, látván az avatatlanok küzdelmeit e tárgy körül!...

No de már mindegy.

A tárgy csakugyan felszinre került.

Hozzá kell szólani... hozzá kell nyulni... a darázsfészekhez...

Az nem tesz semmit, hogy a jó és olcsó igazságszolgáltatást 7 év óta igérik hiába; s ma is ott vagyunk, hogy nincs oly per Magyarországon, mit ügyes ügyvéd — mivel az ügyvédség már ugy is csupán üzletté vált — a végkielégités bekövetkeztéig évekig el ne tudjon huzni!...

Az is mindegy, hogy például a főrendiház reformját már kétszer adták az országgyülések megnyitásakor a király ajkaira; s maig sem tettek benne semmi kezdeményezést...

Az sem tesz semmit, hogy eddigelé ugy rendezték a törvényhatóságokat, hogy ezek semmi önállósággal sem birván, kebelökben az alkotmányos élet végkialvóban van.

S mit bánják ők, ha az ország önállósága s függetlensége le van kötve Ausztria tetszéséhez; s ha isten nem segit, örök adófizetővé vált Ausztria irányában a nemzet!...

Mit gondolnának azzal, hogy pénzügyileg tönkremenőben van az ország s anyagilag a bukás felé közeledik?

Hiszen koldussá kell tenni előbb ezt a szilaj nemzetet, hogy aztán jó engedelmes néppé váljék!

Az első eset bekövetkezett; most tehát keresztül kell vinni a másodikat; a törvényhatóságok területei kikerekitése adja meg a jó közigazgatást, s ezzel beáll a jó rend s meg lesz teremtve „az engedelmes polgári osztály!..."

És pedig gyorsan, rohamosan kell ezt a nagy munkát keresztülhajtani, — mint a többit.

Köszönjék meg a halálra szánt áldozatok, ha meghallgattatnak pár perczre az iránt, hogy mikép akarnak kimulni.

Bizony egyébre nem jut idejök szeptember 15-ig, mint hogy még egy lélekzetet vehetnek...

Akkor aztán a szavazógéppel ezt a kérdést is agyontérdeltetik... a rend és a hazai jólét érdekében!...

Arra, hogy a feloszlatandó törvényhatóságoknak saját kebelökben és egymás közt okos tanácskozásra elég idejök legyen, a mi derék kormányunk mit sem gondol...

Majd a hüséges szavazók és a pártérdek dönti el nehány törvényhatóság életkérdését, — mert a haza érdeke ugy kivánja.

Bár e darázsfészek még könnyen a kormány nyakába zudulhat...

S hogy igy legyen, a kérdés alá vett s azon törvényhatóságok, melyekbe bekebeleztetésök czéloztatik, — igen jól tennék, ha küldötteik által közösen tanácskoznának sorsuk felett, s ha csak lehet, megállapodásra jutván, közös erővel igyekeznének a czélszerüség szempontjából megtenni javaslataikat...

A többi törvényhatóságnak pedig, s az országgyülés minden tagjának kötelessége volna, a javaslatokat — a mennyiben ezek az országos érdekkel ellentétben nincsenek — támogatni, hogy az uj honalapitási viszketeg saját határai közé visszaszorittassék...

Legelső sorban kivánatos, hogy a szeptember 15-ki határidő kiterjesztését kérelmezzék a kérdés alá vett törvényhatóságok — bár azalatt is szorgalmasan dolgozzanak a javaslaton, — s e kérelmet az ország többi törvényhatósága is támogassa...

A nagy hadjárat — melynek csak a kiszegelő részek bekebelezéséig és az olcsó közigazgatási kezelésig kelle vala terjedni — egész az uj felosztásig szándékoltatik kiterjesztetni; a mire sem szükség nincs, sem biztositék nem lehet arról, hogy a munka jó kezek közt van...

A 7 éves gazdálkodás bebizonyitotta, hogy az országot nem rendezni, hanem leszerelni vannak hivatva az uj honalapitók!

Annálfogva őrködni kell felettök a haza érdekében.

— **I. István király** napja a fővárosban most is a szokásos szertartásokkal ünnepeltetett meg. Simor herczegprimás ebédet adott. A házi gazdát Pauler igazságügyminiszter köszönté fel, hogy legyen ő is oly nagy mint primáselődei. No mi nem azt kivántuk volna, hanem azt, hogy legyen nagyobb — a jóságban s szabadelvüségben.

— **Kormánygazdálkodás.** A jövő évi költségvetést már elkészitette a vallás és közokt. ügyér is. S erről nem szégyelik hirelni, hogy jelentékeny megtakaritásokat tett. Gyönyörüséges dolog, hogy a nevelés ügyét ennyire lehet megszoritani.

— **Kuriózum.** Egy vita alkalmából a „Reform" közli a Lónyaipárt programmját, melyben a többi közt ez is ott áll: „Szolid pénzügyi politika." Hogy illik ez össze a Lónyainévvel?

— **A hitelsegély-egylet megszüntetése** a vidéken, mely ez egyletben hitelszükségletei fedezésére kielégitő forrást birt, a „Napló" szerint izgalmat keltett. Holnap tartatik a vidéki pénzintézetek e tárgyban Budapestre összehivott értekezlete; Ungból pedig a felől értesülünk, hogy Ungmegye törvényhatósága a pesti hitelsegély-egylet szándékolt feloszlatása ügyében felterjesztést intézett a pénz- és belügyminiszteriumhoz, melyben utalva azon bekövetkezhető kellemetlenségekre, melyek keletkeznének, ha a pesti egylet feloszlása esetén az ungi pénzintézeteknél levő tőkeit bevonná, s ezek ugyanazon tőkét, mely jelenleg főkép a gazdálkodó közönségnél van, egyszerre követelnék vissza, kéri a megye a kormányt, hogy a feloszlást a lehető módon gátolja meg. E kérelem — pártolás végett — valamennyi törvényhatóságnak megküldetett.

— **A mi honvédségünk.** Régóta jár már a hire, hogy az őszi nagy gyakakorlatra egy honvéddandár is megy — a brucki táborba. — Jól tudjuk, hogy az 1868: 41. t. cz. 3. §-a megengedi, hogy a honvédség a magyar korona országain kivül is alkalmazható, de helyesen jegyzi meg a „Máramaros", hogy erre mindanyiszor a törvényhozás külön intézkedése szükséges: sőt a legnagyobb veszély idején is magának a királynak, az összes miniszteriumnak felelőssége s a nemzetgyülés utólagos jóváhagyása mellett történhetik ez meg. Ennélfogva az lenne a gyönyörü dolog, ha a honvéd-hadtest dandárparancsnoka a Lajta hidja előtt „állj!-t vezényelne, fegyvert gulába, s pihenj"... azután meg átüzenne a Bruchban levő sereg parancsnokságához, hogy tiszteli és aki a Lajthán tul hadgyakorlatot akar tartani: hát jöjjön által. Jézusom, minő lárma lenne ebből! és megtörténhetése nem tartozik a lehetetlenségek sorába. No de lehetetlen, (?!) hogy ez a nemzetgyülésnek bejelentve ne lett volna; a törvényeket nem lehet ennyire mellőzni.

— **József főkerczeg** a müiparmuzeumnak ajándékozta azon pompás hintót, melyen néhai József nádor neje Alexandrowna orosz herczegnő, lakadalma alkalmával kocsizott, — ezenkivül a hatos fogatnak két lóra való szerszámát, melyek egyike zöld, másika pedig piros bőrből van készitve.

— **A gabnavám** kérdését feszegetik mostanában a lapok. Ime, egy jobboldali lap véleménye e tárgyban: „Most a bécsi lapok pengetni kezdik az osztr. kereskedelminiszter elhatározását: föl nem állitani a vámsorompókat nálok. Nálunk meg fölállitják, mert a törvényhozás további intézkedéseig föl kell állitani. Ausztriában lehet, hogy gyermekjátéknak tekintik a törvényhozást s a Handelsminiszter urtól, a milyen rezolutus ember, kitelik, hogy csakugyan nem állitja föl a sorompókat, hanem lesz szabad kereskedés. A bécsi lapok ujjongani fognak. Hanem előre is figyelmeztetjük a sajtót az ujhelyzet furcsaságaira. Az 1867. XII. t. cz. (?) ugyanis véletlenül közös vámterületről beszél. Ez világosan meg lesz sértve. — Ország-világ tudja, hogy nekünk nagyon sok gravámenünk van már eddig is a vámrendszerre nézve. Ország-világ tudja, (még talán a bécsi lapok is), hogy iparosaink a közös vámterületnek sem valami hő barátai. Tessék megsérteni ma ezt a törvényt, tessék kimutatni, hogy az csak Magyarország ellen szól, de Magyarország mellett nem, hogy azt nem respektálják Ausztriában, ha nekik ugy tetszik... és mi készen állunk a logikai konzequencziával."

— **Panceován és Karloviczon** ez évben első izben ünnepelték meg az első magyar király napját. Mindkét helyen a magyarok iránti rokonszenvnek adatott kifejezés.

Lapszemle.

A megyerendezés kérdése mostanában ismét a napi megbeszélés tárgyát képezi.

Nem mulasztjuk el a sajtó téren felmerült e tárgyu nézeteket olvasóinkkal megismertetni. Az ügy fontossága megérdemli a figyelmet.

A „Pesti Napló" közelebbi számában irja: „A belügyminiszter összesen 51 önálló törvényhatósági joggal biró városhoz intézett kérdést az iránt, hogy a külön törvényhatóság fentartására rendelkeznek-e elég anyagi erővel? E városokból 33 a magyarországi s 18 az erdélyi részekre esik. A 33 magyarországi város összevéve vagy kétszázezer lélekkel, a 18 erdélyi város összevéve vagy hetvenezer lélekkel bir. Amott alig 6000 lélek, itt alig 3000 léleknél több esik egy városra. Vannak köztük olyanok, mint Ruszt, Zólyom, Kismarton, Hátszeg, Ilyefalva, Csikszereda stb., melyek egy középnagyságu falucskával érnek föl s melyek, hogy az állami közigazgatás szolgálatának mezején azon feladattal küzdjenek meg, melyekkel aránylag Budapest vagy Pozsony városok, Bácsbodrogh vagy Biharmegyék birkóznak: azt elképzelni is képtelenség.

Mi tehát a belügyminiszter által megkeresett megyei és városi törvényhatóságoktól azt várnók, hogy ők adandó nyilatkozataikban az elvi álláspontok feszegetésétől lehetőleg tartózkodjanak, hanem e helyett a lehető legnagyobb gonddal és figyelemmel arra szoritkozzanak, hogy a területrendezés nagy plánumába saját helyi vagy vidéki érdekeit a közérdekek sérelme nélkül lehető kényelemmel beileszszék. Ez pedig csak akként lehetséges, ha saját vidékeikre vonatkozólag positiv javaslattal lépnek fel. Ez esetre biztosithatják maguknak nézeteik komoly meghallgatásának kedvezményét mind a kormánynál, mind a parlamentnél."

A „Szabolcsmegyei és hajdukerületi Közlöny" ezt mondja: „A törvényhatóságok által adandó véleményt folyó évi szeptember hó 15-ig kötelesek beterjeszteni a belügyminiszterhez. Mi részünkről e határidőt rendkivüli rövidnek találjuk; mert habár maga a beosztás kérdése nem uj dolog is nálunk: véleményünk szerint mindazáltal e kérdés kivitelének mikéntje nagy megfontolást s a szomszédos törvényhatóságokkal többszöri és hoszasabb időt igénybe vevő tárgyalásokat tesz szükségessé. Kivánatos továbbá, hogy e beosztás a sajtó utján is tárgyaltassék, hogy igy azután a több oldalról nyilvánulandó nézetek összevetése által, a beosztási javaslat fontos kérdése minél kielégitőbb megoldást nyerjen. Miért is, mi először is a határidő meghosszabbitásaérti feliratot látjuk szükségesnek. Nem tudjuk, ha a belügyminiszter felszólitotta-e a szomszédos törvényhatóságokat egyidejüleg e beosztási müveletben leendő részvevésre, vagy sem. Ha talán ezt nem tette volna, szükséges, hogy e mulasztás minélelébb helyrehozassék."

— **A magyar történelmi társulat** vidéki nagygyülésére Beszterczebányára rándultak: Mikó Imre gr., Horváth Mihály, Toldi Ferencz, Hegedüs Kandid, Szabó Károly, Nagy Imre, Nagy Iván, Pesti Frigyes, Fraknói Vilmos, b. Nyári Albert, Thaly Kálmán, Deák Farkas, Lehoczki Tivadar, Hajnik Imre, Gregus Ágoston, Zsilinszki, Géresi Kálmán, Poor Antal, Csaplár Benedek, Ortvai Tivadar, Hallm Lajos, Szilágyi Sándor, Véghelyi Dezső, Boboczky Ignácz, Rajner Gyula, Solcz Groo Vilmos, Balázs Ferencz, Kubinyi Miklós, Radvánszky Béla. Megérkezésükkor az indóházban Ráner polgármester diszmagyar ruhában fogadta őket, mely lelkes hangulatot keltett. A kirándulás szelleme: Ipolyi Arnold azonnal meghivta magához a vendégeket ebédre, mely előtt a levélkutatásokra nézve a következő megállapodások jöttek létre: 1.) gr. Mikó Imre vezérlete alatt 3 taggal vizsgálja Radványt, Beszterczebányát s Zólyomot. 2. Horváth Mihály és Ipolyi vezérlete alatt Körmöczbányát. 3. Szabó Károly vezérlete alatt Stavnyicskát. 4. Hegedüs Kandid vezérlete alatt a Justhcsalád levéltárát s más közel fekvő családok levéltárait. — Ebéd után egy rész meg is kezdte a radványi levéltár átnézetét, a másik pedig kirándult Hermaneczre a hires papirgyárba. Az itt gazdagon teritett ozsonnánál Deák Farkas köszönté fel a házi urakat. Innen visszatérve a városba, a püspöknél gyültek ismét össze a tagok estélyre, mi alatt a bányászok mintegy 60-an (zöld csákó, fehér dolmány, vörös nadrág) zenéltek a nagypiaczon a püspöki lak előtt. A nép éjfélig hullámzott az utczákon, mig végre csendes álomra hajtották fejöket. Aug. 20-án a nemzeti ünnepen isteni tiszteletet hallgatták a tagok a zsufolásig megtelt főegyházban, s 11-kor kezdődött a nagy gyülés gróf Mikó Imre megnyitó beszédével.

Müipar és kereskedelem hazánkban.

— Szerényi Endrétől. —

(Vége.)

Ránk nézve a müiparos a külföldön van igen nagy részben. Pedig ha van elegendő felhasználója a müiparos gyártmányoknak, a minthogy nagyon is van, mért ne lehetnének a müiparosok itt benn? Mindjárt nem kellene egyes áruczikkekért oly nagy összeg pénzt kiadnunk; mert a szállitási költség és a sokszor igenis nagy vámdij nem vétetnék meg bennlakó saját müiparosaink által a vevőkön, mint most.

Aztán meg nem lenne-e jobb, százszorta üdvösb, s dicsőségesebb, ha Bécs, Berlin, Páris épen ugy rászorulnának a magyar ipar gyartmányaira, mint a hogy rászorulnak a magyar gabonára?

Ránk nézve a termelő itt, a vevő ott künn van. Mi nagy bölcsen kiliferáljuk véres verejtékkel öntözött termelvényeinket nyers állapotban, hogy aztán kidolgozva, száz meg százféle gyártmány alakjában visszakerüljenek hozzánk drága pénzen való megvásárlásra, fizetve annak kettős szállitási, s kettős vámdijait egyszersmind.

Mint ez általános példázatból kivehetjük, nincs tetteinkben, magunk viseletében oly helyes logikai rend, aminőt józan természetes eszünk alapján még a legutósó külföldi logikus is méltán megkövetelhetne tőlünk.

Csakhogy mint mindennek, ugy ennek a rendetlenségnek is megvan a maga oka.

Az ismerethiány egy részről. — Mert hiába! csak igaz marad örökké az a latin közmondás, hogy ignoti nulla cupidó. Aki valamely dologról semmit sem tud, biz az azon előtte teljesen ismeretlen dolog után nem igen fog áhitozni. Aki nem tudja, hogyan kell a gyapotból szövetet gyártani, s e szövetet szebbnél szebb, tarkábbnál tarkább csikokkal, koczkák és hosszvonalokkal kiszinezni; aki fogalommal sem bir arról, hogy az üveggyártás, posztó- és órakészités, különösen a hozzá szükséges alkatrészek helyreállitása mily kezelé-

---

A „DEBRECZEN" tárczája.

POÉTADOLOG.

— Illyés Bálinttól. —

Igaz, hogy összevissza jár,
Mint bomlott óra, a világ! . . .
Hanyatt esik, ki fennre tör,
Mig aki csúsz, magasra hág! —
— De hajh, ne bántson téged az: —
Áll a világ, vagy tántorog. . . .
Nevess felette hangosan: —
— Hisz' ez csak poétadolog!

Nagy kürtöléssel hirdetik
Az ámitók hazug nevét;
Mig a könnyenhivő sereg
Sárral dobálja a tiéd. . . .
— De hajh, ne bántson téged ez! —
A sorskerék ma igy forog! . . .
Nevess felette hangosan: —
— Hisz' ez csak poétadolog!

Becsületed koszoruját
A gaz, szálankint tépi szét;
És elrabolt foszlányival
Disziti ön-kopár fejét. . . .
— De hajh, ne bántson téged ez!
Silány az ember és konok. . . .
Nevess felette hangosan: —
— Hisz' ez csak poétadolog!

Hizelgve nyujt kezet feléd,
Ki titkon tőrét fente rád; —
S bizalmad százszor csalja meg,
Hamis mosolylyal a barát. —
— De hajh, ne bántson téged ez!
Lám, a villám is mosolyog! . . .
Nevess felette hangosan: —
— Hisz' ez csak poétadolog! —

Mig lelked égve, nyögve sir
Az ember és világ felett:
Gunyos kaczajt üt rajtad az,
S ketté repeszti szivedet. . . .
— De hajh, ne bántson téged ez! —
Órád ha majd végsőt konog: —
Nevess sirodra hangosan: —
— Hisz' ez csak poétadolog!

A MÉTERMÉRTÉKEK MAGYAR ELNEVEZÉSE.

H.-Dorogh, aug. hó.

Tudom, hogy az országgyülés a métermértékek eredeti elnevezéseit nálunk is megtartotta. Én ugyan csekély véleményem szerint a görög-franczia-latin elnevezéseket nem óhajtanám legalább a mi köznépünknél használni akkor, midőn arra, az illető mértékeknek — értékeit tekintve — megfelelő alkalmas magyar szavakat lehet találni. Ez okból, habár utólag is, bátor vagyok e tekintetben szót emelni.

De mielőtt azok elnevezéseiről szólanék, egy szó származását kell megismertetnem.

Ha az ember valamely tárgyat jól meg akar ismerni, azt többször megnézi, megtekinti, megvizsgálja, azaz: ismét és ismét szemeivel méri, vagyis megismerni tanulja, és igy aztán miután szemeivel jól megméregette, megismeri; innen származott aztán ez a szó: ismeret, röviden mondva: isme, például honisme, mely valamely országnak állapotát oly hiven előadja, hogy a leirásból az illető honra könnyen rá lehet ismerni.

E szóban: honisme, ugy látszik, hogy az utósó me szótag helyettesiti a mértéknevet, innen következtetve a felhangoknál me, az alhangoknál ma szótaggal a métermértékeket magyarul következoleg neveztem el:

Hosszmérték. Hossztizezerme = myriaméter. Hosszezerme = kilométer. Hosszszázma = hectométer. Hossztizme = decaméter. Hosszma = méter. Hossztizedme = deciméter. Hosszszázadma = centiméter. Hosszezredme — milliméter.

Térmértékek. Tértizezerme = myriár. Térezerme = kilár. Térszázma = hectár. Tértizme = decár. Térme = ár. Tértizedme = deciár. Térszázadma = centiár. Térezredme = milliár.

Tömörmérték. A) darabos testeknél. Köbtizezerme = köbmyriaméter. Köbezerme = köbkilométer. Köbszázma = köbhectométer. Köbtizme = köbdecaméter. Köbhoszma vagy köbme = köbméter. Köbtizedme = köbdeciméter. Köbszázadma = köbcentiméter. Köbezredme = köbmilliméter. B) csepp-folyó testeknél. Öb vagy ürtizezerme = myrialiter. Öb vagy ürezerme = kiloliter. Öb vagy ürszáma = hectoliter. Öb vagy ürtizme = decaliter. Öbme vagy ürme = liter. Öb vagy ürtizedme = deciliter. Öb vagy ürszázadma = centiliter. Öb vagy ürezredme = milliliter.

Famérték. Öltizme = decaster. Öl = ster. Öltizedme = decister.

Sulymérték. Sulytizezerme = myriagramm. Sulyezerme = kilogramm. Sulyszázma = hectogramm. Sulytizme = decagramm. Sulyma = gramm. Sulytizedme = decigramm. Sulyszázadma = centigramm. Sulyezredme = milligramm.

Ugy hiszem, hogy az irt magyar elnevezések jobban fognak illeni magyar népünk szájába a franczia-görög-latin elnevezéseknél. Nem kell majd hosszasan tanulmányozni a köznépnek, hogy 1 myriaméter hány métert tesz? — mert a magyar elnevezésről azonnal kitalálja, hogy 1 hossztizezerme tesz 10.000 hoszmát, vagyis métert, sat. Mennyi idő kivántatik arra, hogy a magyar ember csak kimondani is megtanulhassa a: myriameter sat. idegen elnevezéseket? hát még azok értékét? De aztán, hogy is fogja azokat kimondani?

Az illető mértékeknél — a hoszma, térme, köbme, öbme vagy ürme, öl és sulyma magyar elnevezéseken kivül — az elől levő: hossz, tér, köb, ür vagy öb, öl és suly szavakat röviditás végett ki is lehet hagyni: igy nagyon kevés kivétellel sokkal rövidebbek és czélszerübbek lesznek a magyar elnevezések, mint az eredetiek.

Tudom, ha azt mondják, hogy ez az épület 1 tizme hosszu, alatta nem quadrátot, sem kubikot, hanem hosszuságot, valamint az alatt, hogy vettem 1 tizme földet, quadrátot, továbbá ha egy tizme föld kihordásáról van szó, alatta nem quadrátot, hanem kubikot kell értenem. Azt is tudom, ha 1 tizme bort kérek, nem rostával, méterrel vagy vekával, hanem üveg, cserép, fa vagy más olyféle edénynyel, hogy a bor abból ki ne folyhasson — fogják mérni. A famértéket akárhogy is neveznők el, csak öl lesz a neve. Ugy tudom a vasutnál dolgozó köznéptől, hogy ott már a famérés uj mértékkel történt meg, amely mértéket ők franczia ölnek neveznek, még pedig a mi eddigi ölünknél nagyobbnak állitották azt; az a mérték bizonyosan 2 méter hosszu mérték, szerintök franczia öl. Azt is tudom, hogy fát ha veszek, nem itczés üveggel mérendik.

Az apróra tört sót, vagyis lágysót még mostanában meszelyes vagy itczés edénynyel, a nagyobb darabos sót pedig fonton szokták adni; már majd az uj mérték életbeléptetésével, ha azt akarja az ember, hogy sót ne ily üredénynyel, hanem sulymértékkel adjanak neki, akkor azt mondja péld. hogy adjon 1 sulytizme, nem pedig köb vagy ürtizme sót, sat.

A kezem alatt levő leánytanulókat felszólitottam arra, hogy figyelmezzenek jól szavaimra, és aztán mondják meg majd, mely szavak tetszenek nekik jobban, és melyek a könnyebben kiejthetők? anélkül, hogy ez meg ez a szó grörög, franczia szó, ez meg magyar elnevezés. A magyar elnevezéseket helyeselték minden tekintetben s jobbaknak, és könnyebben kiejthetőknek tartották.

Hát még mikor a métert és hoszmát megismertettem velök? és azt mondtam, hogy a myriaméter 10,000, a kilométer 1000, a hectométer száz — sat. métert tesz; most melyikről tudjátok még hamarább, hogy hány métert tesz? ezen görög, franczia, latin elnevezésekről-e? avagy azt mondom azok helyett: tizezerme, ezerme, százma, sat? Azt feleltek, hogy ez utóbbiakról inkább minden gondolkozás nélkül meg lehet tudni az illető mérték értékét; mert minden elnevezés magával hordja az értékkifejezást is, még pedig azon az édes magyar nyelvünkön, melyet kedves anyánktól emlője tápnedvével egyszerre elsajátitottunk.

Szász János,
hajdu-doroghi gör. kath. tanitó.

sen ment át: attól bizony sohase várjuk, hogy efféle czikkeket előállító gyár alapitására gondoljon hazánkban. Küzdenünk kell tehát az ismerethiány ellen, s terjesztenünk szivvel lélekkel az ismereteket, megragadni és megadni polgártársainknak s gyermekeinknek az alkalmat arra, hogy minél több, s minél hasznosabb ismereteket gyüjthessenek maguknak s közvetve ekképen e szegény hazának!

A vagyoni szegénység másrészről. Már pedig a müiparnak valamely országban való meghonosításánál az egyik legnyomósabb kardinalis pontot a vagyoni gazdagság képezi. A hol nincs vagyoni erő, ott nincs miből gyárakat emelni, nagyobbszerü vállalatokat berendezni, munkaerőkkel ellátni, fenakadás nélkül müködésbe hozni.

Hogy kit illet e részben a vád, magunkat-e, vagy a felettünk uralkodókat, azt e szük keretben fejtegetni nem akarom. Annyi bizonyos, hogy sem a hatalmasok, sem mi magunk nem állunk e tekintetben tisztán. — Mert ha egyesek megtakaritott filléreikből annyi bankrészvény és sorsjegyet, s absulute nélkülözhető fényüzési czikket stb. drága pénzen be tudnak vásárolni a nélkül, hogy a nemzet jövendőbeli sorsán előre kiszámithatlanul segitő müiparágak gyakorlati meghonositására még csak gondolnának is; ha szintugy a kormány nemesitett csődörökre, vasuti kamatgarancziákra, boulevardokra és az őt támogató parliamenti többség meg nem bukására annyi milliókat tud kiadni, elrontva ezáltal a népben azt, mit 3 év alatt a néptanitók bele épitettek volt: bizony bizony, egyik részről épen ugy fölhangozhatik, mint a másikról a magyar müipar és kereskedelem ellen elkövetett méltatlanságért a mea culpa!

A bünstatisztika szerint „a vagyonnélküli bünteltesek száma 1855-től 1860-ig 7%-kal szaporodott, a módosabbaké pedig ugyanannyival fogyott“ a mi azt jelenti, hogy azon években az elszegényedettek számra gyarapodtak, jól lehet ugyanakkor — mint Szeremleinél olvassuk — „a legelő elkülönitések és vizszabályozások következtében a gabnatermelés menniség tekintetében emelkedett.“*)

Ebből ismét azt tanulhatjuk, hogy biztos, és könnyen meg nem történhető javulást a nép vagyoni állapotában mindaddig nem várhatunk, mig ugyszólván, majdnem pusztán nyers termeléssel fogunk foglalkozni, s ennek kedvéért ugy a kereskedelmet mint müipart elhanyagolni. Mert hogy Liebig világhirü vegyész szavaival éljek, Magyarhon „a kivitt nyers terményben talaja azon alkatrészeit adja el, melyek a földet egyedül képesitik növények előhozására, a melyeket a legtermékenyebb talaj is csak igen korlátolt mennyiségben tartalmaz, s mely készlet csak arasznyi időre elég.“ — „Oly ország pedig — mondja hozzá Carey, — mely folytonosan gabonát visz ki, — idők multával kénytelen lesz vagy trágyát vinni be, vagy embereket vinni ki.“**)

Röviden ezek az okok, melyek a magyar müipart s kereskedelmet lelánczolva tartják valahol a haza határain kivül: bejönni, itt fejlődni, s innen a külföld piaczain imponálni nem engedik, s nem fogják engedni addig soha, mig okok maradnak, mig mint okok végképen el nem enyésznek.

*) Vallás-erkölcsi és társadalmi élet 1848 óta Magyarországon. VIII. 116. l.

**) Carey: Társadalmi tudomány kézikönyve. — Előszó Halasz Imrétől. VIII. l.

Mindez pedig következő uton érhető el:

Ocsudjék fel a nemzet, nyiljanak fel szemei; vetkezze le a gyilkos indolencziát az átkos közönyt, mely képes megölni mindent, még a hazát is; kövessen nyilt, mindig a haza javának érdekében vallott politikát mindenki, mert a politika, mely a társadalmi életnek is irányt ad, kétélü kard, melylyel megsebhetünk másokat, de saját testünkbe is márthatjuk, még pedig észrevétlenül, ha nem kezeljük ügyesen; ne legyünk fényüzők, de fillérező fösvények, s tékozlók se; mindenekelőtt pedig hassunk teljes erőnkből oda, hogy hazánkban a müipar meghonositási eszméjének minél több oly barátot szerezzünk, akik ugy az irodalom terén, mint a törvényhozásban hathatós szavukat fölemelni mindenkor készek leendenek; iparosaink és kereskedőink pedig legyenek rajta, hogy ügyeiket, mik egyuttal a hazának is ügyei, minél többen képviseljék ott a hol Magyarország sorsát kovácsolják, a magyar nemzeti képviselőházban.

Iparkodjunk mindezeknek érvényt szerezni s akkor a magyar müipar s kereskedelem nem lesz puszta szó, hanem valóság!

— **Ausztria.** Nehány nappal ezelőtt Bécsben azon hir terjedt el, hogy a pápa a spanyol kormányt el akarja ösmerni. Ezen hirt, mit senki sem hisz, a „Vaterland“ következőkép czáfolgatja: „Az itteni lapok azon lehetőséget közölték, hogy a szentszék a spanyol kormányt el fogja ösmerni. Mi biztos kutforrásból vett tudomás szerint állithatjuk, hogy ott erre még azon esetben sem gondolnak, ha bizonyos egyházi ügyekben Serranóval épen ugy lehetne is egyezkedni, mint Castellárral lehetett.

A hadügyminiszteriumnál legközelebb azon javaslat tétetett, hogy a délibb tartományokban tartandó őszi hadgyakorlatok alkalmaval engedtetnék meg a tisztteknek szolgálaton kivül az esernyő használata. Az engedélyre azonban nincs kilátás, mivel azt az európai katonatisztek közül egyedül csak az oroszok használják.

Külföld.

— **Németország.** A német császár meg akarja látogatni Viktor Emmanuelt; azonban az utazás határideje, mint a „Deutsche Reichscorrespondenz“ jelzi, még nincs végleg megállapitva.

Fridrik Károly porosz herczeg a montenegrói herczegnek ajándékul, értékes szép kardot küldött.

— **Francziaország.** Mac-Mahonnak, bretagnai utjában nem sok sikerre van kilátása. Fölemlitést érdemel, hogy az „Univers“ szemére veti a marsalnak, hogy midőn Le Manns és Laval-ban megérkezett, a templomnak felé sem ment, holott III. Napoleon valahányszor oly városba érkezett, hol még azelőtt nem volt, soha sem mulasztotta el a templomba menetelt.

Az állandó bizottság ülésében a belügyér kijelentette, hogy Bazaine szökését illetőleg a vizsgálat még mindig folyamatban van. Bazaine levelet intézett a belügyérhez, melyben kijelenté, hogy a szökésben nincsenek társai; és hogy azért szökött meg, mivel elitéltetése igazságtalanul eszközöltetett.

— **Spanyolország.** Az „Independance belge“ jelentése szerint a spanyol kormány elösmerése Ausztria és Oroszország részéről már hivatalosan közöltetett. A „Gazetta“ közli azon utasitásokat, melyek a karlisták vagyonainak zárlat alá vétele alkalmával megtartatni rendeltetnek.

Seo-de-Urgel árulás folytán feladatott.

— **Törökország.** A kormány 40 millió névszerinti értékü 5 százalékos kölcsönre nézve a „Banque Imperiale“-val az egyességet megkötötte.

— **Emancziált nők.** Három nő nehány nap előtt oly rendkivüli öltözetben jelent meg Páris utczáin, hogy átalános figyelem tárgyaivá lettek. Öltözetük szürke paletto és rendkivül magas fekete kalap volt. A nagy feltünést okozott egyének kilétét mindenki óhajtá tudni, és csakhamar köztudomásra jutott, hogy a kérdéses nők egyike nőorvos Walter Amerikából, a másik kettő pedig tanitványa, és hogy Konstantinápolyba utazik, hol a török szultán háremjének lesz főorvosa.

UJDONSÁGOK.

* **Lajos napját** Debreczenben is megünneplik, habár nem nyilvánosan is. Szük körü összejövetel lesz ez, s oly egyszerü, mint az, kinek emlékére ez történik.

* **A honvédek** gyakorlatra holnapra vannak berendelve, s már több helyen láthatni őket a városon, busulva előre — a gyöngyélet felett.

* **Andrássy gr. Debreczenben.** Ma utazott át városunkon a déli vonattal a közösügyes házasságban élő Magyarország és Ausztria külügyminisztere, Andrássy Gyula gr. Ide érkezése a városi hatósággal előre tudattatott, de fogadására semmi előkészület nem tétetett, s ugy elment itt, mint más közönséges ember. A grófra azonnal ráismertek azok is, kik soha nem látták, csak arczképét ismerék. Bodros hajfürteit már simitja ki az idő vasfoga, sőt az egykori bogárhaj nagyban szürkül. Andrássy Erdélybe utazik Terebesről, a bérczes hazában ujonan szerzett jószágát tekinti meg. Vele van fia is.

* **A kereskedő ifjuság tánczestélye** — tekintve a hüvös s esős időjárást, a holnapi napról elhasztatik s a helyett folyó hó 29-én a fehérló termében tartatik meg, a mit a tisztelt meghivottak becses figyelmébe ajánl a rendezőség.

* **Személyi hir.** Ladányi Gedeon, a kolozsvári egyetem egyik jeles tanára, ma délben városunkból haza utazott.

* **Érdekes látványnak** voltak ma szemtanui a czeglédutczai lakosok. Egy huszár nyergéhez derekánál fogva megkötött „bajtársat“ vitt magával loháton. A „bajtárs“ boldog állapotban volt. Lába s feje verődött a ló oldalához, mintha biztatni akarta volna a szegény párát, hogy mielőbb vigye őt reddeltetési helyére.

* **Az elemi iskolák** növendékeinek felvétele a főiskolában naponkint délelőtt 8—10 óra közt történik, mit a szülék érdekében nyilvánosságra hozunk.

* **Debreczenből** a Nagy-Kállóban közelebb tartott jegyzői vizsga alkalmával Székely Demeter adótiszt jelent meg, s a vizsgát sikerrel tette le.

* **Az ipar- és kereskedelemügyi** miniszterium által f. augusztus hónapban rendezett debreczeni gazdászati tanfolyamra a szabolcsmegyei tankerületből Szabó István tisza-ladányi ref. és Lipták Imre szentmihályi róm. kath.; a Hajdukerületből Sólyom Antal h.-böszörményi ref. tanitók küldettek hallgatás végett a tanfelügyelőség által.

* **A főkapitány** szabadságideje használatából a jövő hét végén fog haza érkezni.

* **Tiltott könyv.** A vallás- és közoktatási ügyér leiratot intézett városi hatóságunkhoz, hogy Kozhuba János turóczszentmártoni egyén földrajzi népiskolai tankönyvét tiltsa be, mivel az nemcsak hogy iskolai kézi könyv gyanánt meg nem állhat, hanem még államellenes tanokat is hirdet. Azt hiszszük, városunk az e fajta könyvektől — tiszta.

* **Szüléknek.** A belvárosi óvodában hetfőn kezdődik meg a foglalkozás a gyermekekkel. Mostanában a helyiséget takaritották.

* **Börtönvizsgálat** tartatott ma délelőtt. Kozma Sándor kir. főügyész váratlanul megérkezett; sorra nézte a börtönszobákat, megvizsgálta a kenyeret és ételt, sőt ez utóbbit meg is kóstolta. Megtekintette a Kapéczy Pál börtönfelügyelő könyveit, s mindent a legjobb rendben talált. Kapéczyról különösen nagy elismeréssel nyilatkozott s azt mondá, hogy bárcsak az államnak mind ilyen börtönfelügyelője volna.

* **Hull az áldás** folytonosan az égből, a gazdálkodó nagy közönségnek örömére, melynek egy része ekép még a tengeritermés jobbrafordultát is reméli, a szántani akarók pedig a legjobban megpuhult földben müködtethetik ekéiket.

* **Megtaláltattak** már azok a holmik, miket egy péterfiautczán lakó tanárnál lakott cselédek eltolvajlottak; a tettesek eleintén tagadták, hogy ők lopták volna, de midőn előmutattáik nekik a lopott tárgyakat, megvallottak mindent. A többi a kir. ügyszég dolga.

* **A visszás házasok** száma naponkint növekedik a városon, s leginkább a nők emelnek panaszt férjeik ellen. Közelebbről egy 25 éves asszony jelenté be — válási szándékát az illető helyen. Ez is későn ismerte meg férjét.

* **Tengeritolvajok.** Sok pénztelen egyén akar mostanában nehány krajczárhoz jutni az által, hogy a város közelében levő tengeriföldekről gyenge tengerit törve, azt a piaczon árulgatja; minthogy azonban a mezei rendőrség sem alszik: ezen, a más tulajdonát szeretők könnyen és hamar kézrekerülnek.

* **Egy nagy kulcsot** talált egy közrendőr; tulajdonosa átveheti a városházánál, a kapitányi hivatal 2-ik osztályától.

* **Debreczeni terményczsarnok árjegyzéke** aug. 21. Mérőnkint tisztabuza 87, 88 fontos 5.—5.25 kr. rozs 80, 81, 82 fontos 3.60—3.70 kr, árpa 70, 72 fontos 2.90—3 ft, zab 1.80—1.90 kr. tengeri 4.75—5 ft. — Határidőre nagyobb kötés, tisztabuza 87, 88 fontos 5.15—5.25 kr, 89. 90 fontos 5.30—5.40 kr, rozs 80 fontos 3.72½—3.75 kr, 81, 82 fontos 3.77½—3.80 kr, árpa 70, 72 fontos 2.90—3.05 kr. — Szalonna 100 font 46—48 ft.

Hazai hirek.

(*) Az osztrák államvasut főigazgatósága körözvényt bocsátott ki kozegeihez a magyar nyelv tárgyában, mely körözvény szerint a magyarországi vonalakon: 1. az állomási és vonatkiséröi személyzet köteleztetik a magyar nyelvet 1875. január 1-ig a megkivántató mérvben elsajátitani; 2. uj erök alkalmazásánál a magyar nyelvet biró egyének különös figyelemben részesitendők; 3. a magyar nyelvet nem biró egyének csak szükség esetében alkalmazandók magyarok hiányában; 4. a felek magyarj beadványaira magyar válasz adandó. Igen örvendetes lesz, ha e rendelet a jóakarat körén felül fog emelkedni s a Magyarországot egész hosszában hasitó vasuton a magyar nyelv nem lesz számüzve. Ez alkalomból nem mulaszthatjuk el felemliteni azon visszás eljárást, hogy a Magyarországból jelentkező müszaki gyakornokok Bécsben köteleztetnek felvéti vizsgát tenni, melynek eredményében azután a részrehajlásnak nagy része van. Eszközöltesse az igazgatóság a magyar vonalokon szolgálni akarók felvételét itt az országban és olyanok által, kiknél nem kell attól tartani, hogy „az ellenséges üzlet“ is latba vettetik.

(*) Nagy-Kállóban e hó 10-én Barta Mihály levélhordó elfogatott, mert hivatalos pénzt lopott.

Délutáni posta.

— Kossuthról. Helfi Ignácz a „Népzászlójá“-ban hoszabban ir Kossuthnál tett látogatásáról. Kiveszszük abból e részt: — Kossuth Lajos — átalában igen jó egészségnek örvend. — Csak hogy hébe-korba meg-megujul — régi csuzbaja, — mely miatt most is el fog menni — talán már el is ment — egy hétre a monsummanói gyógybarlangba, alkalmasint idősbik fia, Ferencz kiséretében, ki jelenleg Cesená-ban (a Romagnaban) mint egy nagy bányatársulat főigazgatója müködik. Ifjabbik fia, Lajos, a legjobb egészségben van. — Kell is arra egésség, hogy az ember vagy 8000 gőzmozdonyt s az ennek megfelelő személyzetet igazgasson! — Friss egésségben találtam a derék Ihászt is, a hü barát mintaképét, kinek nevét a történelem majd oda vésendi Kossuth Lajos neve mellé.

KÖZGAZDASÁG.

— **Vasuti tanácskozmány** a kocsi ürtariffa-rendszer meghonositása tárgyában. A magyar vasuti társulatok főhivatalnokai értekezletet tartottak Budapesten aug. 18-dikán, hogy megállapodásra jussanak afelett, minő módon lehetne átalánosan meghonositani azon tariffarendszert, melyszerint a szállitási dij a kocsiür alapján szabatik ki. Felemlittetett, hogy Németországban is most tanácskoznak a kocsiür tariffarendszer felett, s hogy jó volna a tanácskozmány eredményét bevárni, miután nagyon kivánatos, hogy e tekintetben lehetőleg összhangzatosan járjon el valamennyi vasut. Arra is hivatkozás történt, — hogy Ausztriában is módositani fogják a tariffákat, ami egygyel több ok arra, hogy végleges megállapodások most még ne tétessenek. — Ezután az uj rendszer alapja felett folyt a tanácskozás s az mondatott ki, hogy a kocsiür szerinti dijkövetelést sem a kereskedelem, sem a vasut érdeke nem kivánja általánosan meghonositani. Átmeneti tariffa-rendszert kell készíteni, mely a kereskedelem fejlődését is elősegiti és a vasutak szabad rendelkezését az átmeneti forgalomban sem akadályozza. Aztán a részletek felett folyt a tanácskozás, mindig azt tartván szem előtt, hogy lehetőleg megkönnyittessék az uj rendszerre való átmenetel, miért is a fenálló tényleges viszonyok különös tekintetbe vétettek.

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:
OLAH KÁROLY.
Főmunkatárs:
SZATMÁRI KÁROLY.

HIRDETÉSEK.

Magyar-német erdő-ipar-egyesület.

T. cz.

Van szerencsénk tudatni, hogy e hó 18-kán igazgatóságunk székhelyét, Husztról Debreczenbe áthelyezzük, és huszti fiókteleptinket teljesen feloszlatjuk, kérvén a t. cz. közönséget, — hogy ezen helyváltoztatásról tudomást venni sziveskedjék.

Tisztelettel jegyezzük

Magyar-német erdőipar-egyesület.

466 3—4

Haszonbér hirdetés.

Grehl József Póka tamási 408 holdat tevő és gazdasági épületekkel ellátott tagos birtoka 1874. október 1-től kezdődő 3 évre, folyó évi **szeptember 6-kán d. e. 10 órakor** Debreczenben Magyar király vendéglőben tartandó árverésen haszonbérbe fog adatni, — melyre a bérleni kivánók meghivatnak.

A bérleti feltételek a szerkosztő hivatalnál és Sámsonban Nagy Imre urnál megtekinthetők.

469 3—3

Legelő.

Sámsom melletti Tamási pusztán 200 holdnyi területü tagbirtokon lévő kitünő jó legelő, **mostantól folyó 1874-dik évi november 1-ig** a vagy beszorulásig kiadó.

Értekezhetni Debreczenben vargautczán 2258-dik szám alatt lakó tulajdonosnővel.

471 2—3

Bikk és tölgyfa-szén raktár.

Posszert Jánosnái Debreczenben Piaczutcza 1903-dik számu saját házában a Telekyutczával (Széputczával) szemben, a hol legkisebb mennyiség 1 zsákkal hozzávetőleg 40 fontnyi adatik, és bármily nagy mennyiséggel is a raktár pontosan szolgál. Vidéki megrendelések szintén pontosan foganatosittatnak. **Készfizetési ára 100 bécsi fontnak 1 frt 60 kr.**

406 6—6

Tiszavidéki vaspálya társaság.

Hirdetmény.

a Magyarországból Czegléden, Bódenbachon, Lipcsén át Belgiumba és Franciaországba való gabnakivitelre vonatkozólag.

A cász. kir. szabadalmazott osztrák államvaspálya társasággal, ugy az érdekelt német és belga vasutigazgatóságokkal s a franczia éjszaki vasuttal történt megállapodás alapján

1874. évi julius 20-kán

gabona, mindennemü hüvelyes vetemények, liszt, maláta, olajvetemények s olajpogácsák szállitására nézve,

külön dijszabás

lépett hatályba, mely szerint a kérdéses áruczikkek — ha azokból egy szállitólevéllel legalább is 5000 kilogramm = 100 vámmázsányi mennyiség adatik fel — a tiszavidéki vasut bizonyos meghatározott állomásaitól egészen a külön dijszabásban foglalt belgiumi és franczia állomásokig **közvetlenül** indithatók.

Ezen külön dijszabás alólirt igazgatóságnál (Mária-Valeriautcza 1. sz.) és állomásainak főnökeinél kapható.

Budapest, 1874. évi augusztus 1-jén.

Az üzletigazgatóság.

447 3—3

Hirdetés.

Alólirottnak van szerencsém a t. cz. közönségnek tudomására juttatni, hogy nálam mindenkor nagy választékban, száraz, egészségesanyagból készült

szoba-padlótáblák (padimentom)

készen találtatnak, melyeket ugy kicsinyben — táblaszámra is, — mint nagyban, jutányos ár mellett bárhová, ugy helyben, mint vidékre megrendelés utján kiszolgáltatok, s a rendeléshez képest, lerakását is — mérsékelt dij mellett — felvállalom.

Lakásom Debreczenben vargautczán 2247. szám alatt, hová a t. cz. közönség becses rendeleteit intéztetni kérem.

Teljes tisztelettel

Karak Gábor,
asztalos mester.

476 1—

Eladó ingatlanok.

Debreczenben az Olajütő mellett 13½ köblös majorsági föld, a rajta levő gazdasági több jó épülettel, luczernással és mintegy 8000 élőfával —

továbbá czeglédutczán 148-dik számu ház külső földjével együtt — kedvező feltételek mellett — eladó.

Értekezhetni a benne lakó tulajdonos

Németi Gáborral.

446 3—

Tiszavidéki vaspálya társaság.

Hirdetmény.

Alólirott igazgatóság részéről közhirré tétetik, miszerint a cs. kir. szab. osztrák államvaspálya és a kizár. szabadalmazott Ferdinándcsászár-északi vasuttársasággal történt megegyezése alapján

1. a gabona, hüvelyes vetemények, maláta olajvetemények, liszt s egyéb örlemények szállitására nézve, ha egy szállitó levéllel legalább is 100 vámmázsányi mennyiség adatik fel, vonalainak bizonyos állomásai és Budapest, Palota, Marchegg és Bécs (mindkét pályaudvar) között

kivételes dijszabást;

továbbá

4. a Czegléden át Budapest, Marchegg s Bécs (államvaspálya- és északi vasuti pályaudvar), valamint a tiszavidéki vasut bizonyos meghatározott állomásai között közvetlenül szállitandó gyors- és mindennemü teher-szállitmányok továbbitására vonatkozó

uj dijszabást

állapitott meg, mely két dijszabás az 1873-iki április 10-én életbeléptetett ide vonatkozó árszabások hatályon kivül helyezése mellett

folyó évi aug. hó 1-én

lépett hatályba.

Ezen dijszabások alólirott üzletigazgatóságnál (Mária-Valériautcza 1. szám III. em.) és a tiszavidéki vasut állomásfőnökeinél kaphatók.

Budapest, 1874. aug. 1.

Az üzletigazgatóság.

448 3—3

Eladó tanyaföld.

Az Ebesen 13 és fél nyilas föld, alkalmas gazdasági épületekkel — eladó; esetleg sz.-Mihály naptól fogva több évre bérbe adandó. Értekezhetni nagyujutczán 1679. sz. alatt lakó tulajdonossal.

450 3—3

DÁNÉ ISTVÁN

norinbergi és diszáru kereskedésébe müvelt, jó erkölcsü 14 éves ifju tanulóul felvétetik.

474 1—3

Haszonbéri hirdetés.

Gróf Wolkenstein Mária asszony ő méltósága részéről közhirré tétetik: miszerint Zemplén megyében fekvő jószágát **„Bodrog-Keresztur“** a hozzá tartozó **„Uj-Siska“** nevü pusztájával több évre haszonbérbe adni szándékozik. — Bővebb felvilágositást a tisztartói hivatal adand, — Bodrog-Keresztur-ban.

Bodrog-Keresztur, 1874. aug.

Freyler József,
tisztartó.

475 1—3

P. Mayer Farkas

első érmelléki nagy borkereskedésében

(Debreczenben, piaczutcza Nánási-ház)

az érmelléki jó minőségü hegyi asztali borok itczés palaczkja 16, 18, 20, 24 kr, akónkénti ára 10, 11, 12, 14, 16 frt, tiz akón felüli vásárlásnál mindenik fajból akónként 1 frt engedtetik, a finomabb bel- és külföldi veres és fehér, palaczkos és hordós borfajok árai az üzletben ingyen kapható árjegyzékben megtekinthetők.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

462 3—5

Debreczen, 1874. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában.